

de artikelen, of nu toe niet raging ligt in s weken lang en tot in den l van vervolg-

niet gebracht. Hetgeen tot oopje. Ik hoop niet ongriff-

ik is mij aan- er gaarne den ople over het ht ik nog even

K. S.

fwachten

leven de „In- oorzaak in het oesten worden n „Indrukken“ ak zelf, die ik ast, niet afge- inzake de zoo- één zoo, de en week (Pers- een „voorstel“

Dit „na“ was tegen het eind lit voorstel in- ik thans ook invatten. We nummers gaan

K. S.

zelfonderzoek.

an de Gerefor- raak:

e prediking de ering en zelf- door de ver- a door God ge- e eisch daartoe bediening der an den Heidel-

ouds af in onze schiedt; en dat de van Utrecht

(Art. 158) uit-

ak, hierbij be-

or Christus, of

allen dienaren

a haar getrouw

van deze ver-

uitgedrukt was,

... acht het

itsprekende dat-

meerde Kerken

k eens waren en

it zij daarin ook

a te haren aan-

punt in geschil

iet tot oplossing

gelijk, doch moet

hare strekking

besloten had tot

ik het punt van

adelen. Toch is

noch nutteloos,

en meer hel-

waarover geschil

t, waar men aan

reikt. Dan kan

om te trachten

lijk gaat, duide-

gelijk in helder

a geschil te kun-

het zelfonderzoek

des geloofs, dan

loof. Deze onder-

geloofs, dateert

doelt er dit mee-

den naar de min-

ofs, dan wel ook

van het geloof.

dood zijn. En in

leven, levend zijn.

geloofs aangeduid

stand van het ge-

levendigheid of

kracht, of anderzijds zijne matheid en werking- lootheid.

Zie ik evenwel goed, dan wordt aldus het eigenlijke verschilpunt niet aangegeven, en is ook deze onderscheiding of tegenstelling van staat en stand des geloofs niet duidelijk, en geschikt misverstand te wekken. Want wanneer gepredikt wordt, zooals alle Gereformeerde Dienaren des Woords doen, dat alleen door het geloof in Christus behoudenis verkregen kan worden, en daarmede op zodanig geloof en zijne oefening aangedrongen wordt, ligt daarin vanzelf opgesloten, in welke woorden men het ook formuleert, dat dus een ieder allereerst bij zichzelf heeft na te gaan, of hij wel metterdaad in den Christus Gods gelooft met zijn hart. En wanneer men dan eventueel toch bezwaar heeft om te spreken van zelfonderzoek naar den staat des geloofs, en tegen uitdrukkingen als: „mag ik gelooven“, dan kan dit, als ik het wel heb, slechts hieruit voortkomen, dat men die termen of uitdrukkingen verschildend opvat, zoodat van de discussieerende partijen de eene er iets anders bij denkt, dan de andere.

Het woord staat heeft dikwijls denzelfden zin als stand of toestand. Een huis kan in goeden, slechten, bouwvaligen staat verkeeren. Men kan vragen naar den staat van iemands gezondheid. Men kan zijn kleederen, boeken, in behoorlijken staat brengen, of iets in zijnen vroegeren staat terugbrengen. Bij een lijk spreekt men van in eenen verren staat van ontbinding verkeeren. In al deze en dergelijke gevallen kan men voor het woord „staat“ evengoed „toestand“ zetten. Een wezenlijk onderscheid tusschen „staat“ en „stand“ of „toestand“ is er dan niet.

Wanneer men nu het woord „staat“ in dezen zin nam bij de onderscheiding van „staat des geloofs“ en „stand van het geloof“, zou er tusschen deze beide aanduidingen toch eigenlijk geen verschil bestaan, en zoude men hier niet van eene onderscheiding of tegenstelling kunnen spreken. Doch als men dan toch „staat“ van „stand“ onderscheidt en deze twee tegenover elkander stelt, moet „staat“ daarbij wel in andere beteekenissen genomen worden. En dat kan. Want „staat“ kan ook zien op rechtspositie. Wij spreken van den burgerlijken staat van iemand. Wat dien burgerlijken staat betreft, kan iemand Nederlandsch onderdaan zijn, of Duitsch, of Engelsch. Hij kan een vrije wezen, in staat van beschuldiging verkeeren, een veroordeelde zijn. Bij den Heere Christus spreken we ook van Zijne staten, d.w.z. rechtsposities: staat van vernedering, staat van verhooging. We hebben dan de Latijnsche termen met hunne onderscheiding en tegenstelling van „status“ en „conditio“. Dan geeft het woord „staat“ aan, wat het recht, de overheid, omtrent iemand bepaalde, welke zijne positie, zijne bevoegdheden en verplichtingen zijn naar het recht of naar overheidsverordeningen, maar spreekt conditie of stand of toestand van zijne gesteldheid naar lichaam en geest, en betreft de vraag, of hij groot is, of klein, jong, of oud, gezond, of zwak en sieklijk, verstandig, of onnoozel, enz.

Wanneer men nu het woord „staat“ in de uitdrukking: staat des geloofs, in dergelijken rechtskundigen zin opvat, gelijk de onderscheiding van staat en stand des geloofs in die richting kan wijzen, of althans verstaan worden, dan zou zelfonderzoek naar den staat des geloofs beteekenen, of kunnen genomen worden als bedoelende: zichzelf onderzoeken of men in zich ook datgene vinden kan, waaraan men kennen mocht, van Godswege het recht te hebben tot het geloof, dat Hij Zijne heilsbeloften ook tot ons gericht heeft. Daarmede correspondeert de vraag: „Mag ik gelooven?“ Deze laatste vraag of uitdrukking kan men bedoelen in dezen zin: dat men bij onderzoek zijn innerlijk niet correspondeert met wat de Heilige Schrift omtrent het geloof en zijne werkingen openbaart, zoodat men opmerkt terecht te mogen concludeeren of constateeren, dat die overeenstemming bestaat, en men zich dus volgens de Heilige Schrift als een waar geloovige mag beschouwen. Doch ook kan men haar bedoelen in dezen zin, dat een onderzoek van het eigen innerlijk en zijne toestanden en bewegingen moet uitmaken, of wij recht hebben, om Gods heilsbeloften in Christus ook als tot ons gesproken te achten, of God ons in de rechtspositie gesteld heeft, dat wij Zijn genade-toezeggingen met bevel tot geloof, wel tot ons gericht mogen beschouwen. En dan zouden we niet in de goede richting gaan.

Want God spreekt Zijne heilsbeloften in Christus tot een ieder, dien Hij Zijn Evangelie doet kennen, en Hij bezegelt haar aan dengene, die op Zijnen last gedoopt wordt. En deze heeft niet te vragen: mag ik gelooven, doch hij moet gelooven. God spreekt Zijn Evangelie en heilsbeloften in Christus tot ons met bevel van geloof. God laat het niet in ons believen, of wij Zijn Evangelie gelooven willen, of niet. Maar Hij roept een ieder, dien Hij dat Evangelie doet vernemen, en als met dubbele kracht dengene, wien Hij Zijne heilsbelofte bezegelt met Zijnen Doop, tot geloof, onder strenge bedreiging, wanneer dat geloof geweigerd wordt. Zeker, Hij dwingt den mensch niet. In zoover laat Hij den mensch in vrijheid zelf kiezen. Maar niettemin roept Hij een ieder, die Zijn Evangelie hoort, tot waarachtig geloof, en beveelt Hij dezen, Hem in Zijne Evangeliebelofte te gelooven. Tot den stokbewaarder zeide de apostel Paulus dan ook: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, Hand. 16:31. Dat was niet enkel: Als gij gelooft, dan zult gij, doch

tevens een oproep en bevel om in den weg des geloofs te gaan. De prediking van het Evangelie sluit den eisch tot geloof in. En zij moet dan ook duidelijk met dien oproep of eisch voorgesteld worden. Dat hebben ook onze Vaders uitgesproken als zij, en wij met hen, belijden: „Welke belofte allen volken en menschen, tot welke God naar zijn welbehagen zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden met bevel van bekeering en geloof“, Dordtsche Leerr. II, 5.

Deze ernst der Evangelieprediking zou verzwakt worden, en men zou den Goddelijken ernst, die er achter schuilt, blijken niet te gevoelen, wanneer men in boven als verkeerd aangewezen zin ging vragen: Mag ik gelooven? Niet alleen moogt gij gelooven, maar gij moet gelooven. En waarom? Omdat God Zijn Woord en heilsbelofte in Christus tot u spreekt. Nu moogt gij u tegen den Heere niet twijfelend stellen met de vraag: Is het U wel ernst? Meent Gij het wel? Maar gij hebt te gehoorzamen en dus te gelooven. Die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, de toorn Gods blijft op hem, Joh. 3:36. Die niet gelooft, zal verdoemd worden, Marc. 16:16. Dat woord moge hard klinken voor wie liever in ongelooft en ongehoorzaamheid volhardt, maar het is zoo troostrijk en zalig, voor wie weet, dat er geene behoudenis voor hem of haar is, dan door Gods enkele genade in Christus: dat God hem of haar niet alleen veroorlooft, om te gelooven, maar hem of haar ook beveelt te gelooven. Want waar zou men anders den moed vandaan halen, om te durven gelooven.

Maar wat moet men dan gelooven? Wat zegt God dan met Zijne heilsbelofte in Christus toe aan hem, dien Hij Zijn Evangelie doet prediken, en met Zijnen Doop die belofte bevestigt? Is dat tout court, zonder iets meer en alleen: Ik zal u, Petrus, Paulus, Johannes, om Christus' wil zalig maken? Neen, zoo zegt de Heere het niet. Zijn Evangelie is wel enkel genade, en het heil wordt onvoorwaardelijk geschonken. Maar God doet het prediken in dezen vorm: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, Hand. 16:31. Daarmede zegt Hij niet, dat de mensch uit zichzelf gelooven kan. En dat geloof is geene conditie onzerzijds, waaraan wij eerst uit onszelf moeten voldoen, om het heil door Christus deelachtig te worden. God werkt ook Zelf in Zijne uitverkorenen het geloof en doet hen gelooven. Maar niettemin doet Hij Zijn Evangelie in dien vorm tot ons komen. Hij behandelt ook in dezen den mensch als een redelijk en zedelijk schepsel, d.i. als een wezen, dat Hij met verstand en wil toerustte, en dat die vermogens ook ondanks onzen zondeval nog bezit. En zoo wordt de mensch dan ook van Godswege opgeroepen om met kennis en wil het Genade-evangelie Gods aan te grijpen. Wie dat doet, doet het, omdat God hem daartoe bekwaamt, brengt, beweegt. God doet hem gelooven. Wie het niet doet, laat het, omdat hij niet gelooven wil. Zeker, hij kan niet. Maar hij laat het, omdat hij niet wil. Dat is zijne schuld, en dat is zijn oordeel. En dat moet ook in de prediking duidelijk uitkomen, en niet door zegwijzen als: Mag ik gelooven? verduisterd en verzwakt worden.

Wat de mensch gelooven moet, en wat God door Zijne heilsbelofte in Christus toezegt? De apostel Johannes brengt het aldus onder woorden: Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid, I Joh. 1:9. Het komt onzerzijds aan op zondekennis en zondebelijdenis. En dan verder om daarmede vertrouwend op de waarheid van Gods toezegging, omdat Hij God is, Die niet bedriegt, Gods genade in Christus aan te grijpen en daarvan heil te verwachten. „Dat God om het genoegdoen van Christus wille, alle mijne zonden, ook mijn zondigen aard, waarmede ik al mijn leven lang te strijden heb, nimmermeer wil gedenken, maar mij uit genade de gerechtigheid van Christus schenken, opdat ik nimmermeer in het gericht van God kome“, Heidelb. Catech. antw. 56. En omdat wij, onszelf kennende, dat zoo moeilijk zouden gelooven, komt God in Zijne genade tot ons met Zijn bevel om te gelooven. En het inzicht daarin mag op geenerlei wijze verduisterd worden door termen en voorstellingen, die, zij het ook ten onrechte, de voorstelling zonden kunnen wekken, alsof het van de gesteldheid van ons innerlijk en van onze zielsbewegingen zou afhangen, of God ons wel het recht geeft tot gelooven aan Zijne heilsbelofte in Christus. Niet wij de eersten, niet ons innerlijk het eerste, maar God met Zijne heilstoeying in Christus, en met Zijn bevel aan ons tot geloof.

Maar dan ook werkelijk geloof. Niet maar een iets, dat wij mogelijk met den naam van geloof zouden bestempelen, doch dat van het ware geloof in Christus wellicht niets had, een naam, eene koele verstandsoverlegging, een onverschillig niet willen loochenen, maar zulk een geloof, als in de Heilige Schrift als het ware geloof in Christus geteekend wordt, en dat ik vóór kort aldus omschreef: „eene door Gods Geest in het hart gewerkte levenskracht, die ons geheele bestaan omzet, en ons beheerscht in ons gansche innerlijke zijn en in onze geheele levensopenbaring, zoodat wij anders gaan denken, begeeren, willen, zoeken, oordeelen, waardeeren, handelen, dan wij tevoren of van nature doen.“ En daarom moet een ieder ook nagaan, of hij inderdaad gelooft, op die wijze gelooft, als de Heilige Schrift (Zie voor vervolg pag. 12.)

Vier generaties van de familie Gulden.

De familie GULDEN is nu juist niet van hooge kom-af.

Van den over-grootvader wordt verteld, dat hij zijn levensdagen heeft doorgebracht in een oude, zwarte kous.

Grootvader en Grootmoeder GULDEN waren ook maar van de smalle gemeente. Zij woonden in „de Buul“ en riekten naar zweef. Toen zij door arbeid versleten waren, genoten zij een rustigen ouden dag op het Spaarbank-Hof.

Vader en Moeder GULDEN klommen wat hooger op de maatschappelijke ladder. Zij woonden in de nette middenstandsbuurt „Het Zilveren Dak“.

Toch was er van deze oude familie veel goeds te zeggen.

In de eerste plaats waren zij zeer rustige menschen. Over het geheel leidden zij een zittend bestaan. Het was een familie, waar de deugd der huiselijkheid in hooge eere stond.

Als zij soms op straat gezien werden, dan bewogen zij zich met een rustigen, statigen tred. Hard loopen strookte niet met hun soliditeit.

Van dansen hadden zij een afkeer. Vliegen bestond toen nog niet.

Ook waren zij zeer bemind, de familieband werd strak aangehaald. Zij konden bijna niet van elkander scheiden. Zij hingen aan elkaar als de leden van een Schotschen cleen.

Bovendien was de familie Gulden goed-kerksch. Zij was zeer thuis in het psalmboek en als het zevende vers van Psalm 66 werd aangeheven: „Ik zal het brandaltaar doen rooken“, zie, dan konden zij zich niet bedwingen, maar sprongen van aandoening in het kerke-zakje.

Die rustige familie kende echter ook haar heldendaden. Zij wist te verhalen van dragonnades waarbij de leden van haar geslacht bij duizenden waren neergesabeld! Van pionierswerk in andere werelddelen! Van geloofsstukken, waarin veenarbeiders scholen stichtten en waschvrouwen universiteiten bouwden!

De laatste generatie van de familie Gulden was althans in vele familietakken fleuriger, maar ook veel minder rustig en huiselijk.

Dat bleek al uit haar spraak en taal.

Grootvader zou verteld hebben: ik kwam uit de buul.

Maar de nazaten zeiden: Ik ben gevoterd door de Staeten!

Met zwier en elegance liepen de dochters van de familie de stoepen van het Raadhuis af.

Velen deden buitenlandsche reizen vanwaar zij nimmer terugkeerden.

Maar al was alzo het leven der familie in vele opzichten verrijkt, zoo stérk als vroeger waren zij niet meer.

De gezondheidstoestand baarde veel zorg. Er werden groote sanatoria gebouwd als Rekenkamers, en specialisten als wethouders van financiën werden met de verpleging belast.

Patent-geneesmiddelen onder het fabrieksmerk „Economic“ overstroomden het land.

Desondanks stierven de meeste leden van de familie Gulden een ontijdigen dood en zagen de blijvertjes er flets uit, met kringen onder de oogen.

Thans heeft de familie haar toevlucht gezocht in heilgymnastiek; dat zij er baat bij moge vinden!

Deze vierde generatie van de familie Gulden was ook veel minder kerksch dan haar voorzaten. Zij ging veel naar concerten, sportdemonstraties, reciteer-uitvoeringen, pikte wel eens een bioscoopje en zoo al meer.

Maar als des Zondags de kleine centen dapperlijk hun beentjes kerkwaarts bewogen, had de familie Gulden migraine.

Ook liet zij burgerlijke vermaken als de Unie-collecte enz. aan den minderen man over, onder het motto: Dubbeltjes moeten ook leven!

Nu ik hoor, dat de geachte familie zwaar ziek is, komt bij mij de gedachte op, dat de oude levenswijze toch beter is geweest.

N. B.

Wat ik vooral nog zeggen wilde, is dit: dat we toe moeten zien, niet uit de verbrijzeling des harten te willen besluiten tot onzen genadestaat, om daarin dan weer op te klimmen tot verzekerdheid des geloofs. Zeker, daar is verband tusschen zielsverbrijzeling en verzekerdheid des geloofs. Maar dat verband loopt niet door de verzekerdheid van onzen genadestaat. Dat verband loopt door Christus. De verzekerdheid des geloofs is immers verzekerdheid DES GELOOFS IN CHRISTUS.

Wie uit zijn verbrijzeling besluit tot zijn genadestaat en uit zijn genadestaat zich poogt op te heffen tot verzekerdheid — die bouwt IN en OP zichzelf. Zijn gebouw moet altoos wankel staan. En wee hem, als hij zich inbeeldt, dat het onbewegelijk is. Christus is het fundament. Alleen wat op Hem gebouwd wordt, zal bestaan. Verbrijzeling des harten kan Hem en Zijn werk niet vervangen. Verbrijzeling bedoelt juist tot Hem te drijven. Aan een verbrijzeld hart hebben we niets. In Christus vinden we alles.

Dr K. FERNHOUT.